

Adresni načrt,

sestavljjen po grofu Hohenwartu v imenu večine adresnega odseka, se glasi:

Vaše c. k. apostolsko veličanstvo!

Zvesto vdana zbornica poslancev državnega zbora, po Vašem veličanstvu v ustavno delovanje poklicana, izreka najprej vselega srca Vašemu veličanstvu svoja čutila neomejene zvestobe, vdanosti in spoštovanja. K temu se čuti toliko bolj prisiljeno, ker je še navdušena po onih spodbujevalnih besedah, s katerimi je Vaše veličanstvo državni zbor odpreti blagovolilo.

V tistem smislu, kakor je Vaše veličanstvo izreklo svoje zadovoljstvo s tem, da so zdaj v državnem zboru zastopani vsi narodi in vse dežele in brez nasilja do njih pravnega prepričanja, pozdravlja ta dogodek tudi državna zbornica, in vidi v tem pogoj, da se bo z Božjo pomočjo dala sprava med avstrijskimi narodi doseči, in da se bo zveza med njimi dala utrditi na ustavni podlagi za prihodnja stoletja, kakor so že do zdaj mnogo stoletij pod žezlom Vašega veličanstva in Vaših prednikov v bratski zvezi vkup živeli, in da postane Avstrija, zvesta svojemu poklicu, močna dovolj, da izpolni svojo po Vašem veličanstvu označeno nalogo.

Po tej nadi okrepčani lotili se bomo svojega dela v zbornici.

Mi bomo vojno postavo, ki nam jo bo vlada predložila, skrbno pretresli in skušali rešiti težko nalogo, da ohranimo državno krepko armado, da bo mogla svoje koristi povsodi odločno braniti, ob enem pa bomo pazili, da davkoplačevalcem iz tega ne prirastejo pretežka bremena.

Da se takim, ki so domovino braneči ranjeni bili ter invalidni postali, osoda zboljša, da se družinam v boj poklicanih vojakov in brambovcev pomaga, to je zahtevanje pravičnosti in hvaležnosti, ki mu bomo vstregli po svojih močeh.

Pa skrb za vojne stvari nam bo naložila mnogo težkih bremen, s katerimi je ljudstvo tako že močno obloženo; za to je le prav, da se vpelje vojaški davek (vojna taksa) za take, ki so vojaščine oproščeni; ker se bo s tem pa le mala svota pokrila, treba je pred vsem, da se državno gospodarstvo enkrat v red spravi, ter da se resno na boljši tir dovede.

Nekaj obljubljenih predlogov nam kaže dobro voljo vlade, pomagati kmetiji in mali obrtniji, ki ste bili dozdej tako zanemarjeni in hvaležnega srca pričakujemo v tej zadevi korenitih in sistematičnih korakov.

Ravno toliko skrb bo treba obračati na zadeve kupčije in prometa. Važni so predlogi o razširjatvi naše colne zveze, o razvitju naših železnih cestá, sosebno o predarelski železnici. Mi upamo, da bo vlada skrbela za razvitek naše trgovine in za kupčijske ceste, primerno pa se mora tudi zboljšati naša kupčijska in železniška politika, uravnati se mora valuta, denarstvene cene se morajo obvarovati vednega omahovanja.

Z veseljem nas navdaja obetanje vlade, da hoče skrbeti tako za materialne, kakor za duševne koristi vseh narodov naše državne polovice.

Vestno spolnovanje ustavnih določeb o ravnopravnosti narodov bo najboljšo sredstvo, da se ustava vsem narodom prikupi, in da se v tem oziru prejšnje rane zacelijo, bomo rado-voljno pripomogli.

Po Vašem veličanstvu izražena misel, da bi se z bolj eno-ličnim uradovanjem kaj prihraniti dalo, nam zelo ugaja. Primerna decentralizacija uprave in oživiljenje avtonomnih (samoupravnih) oblastnij bo državnemu zakladu prineslo marsiktero olajšanje; ob enem pa se bo ustanovila uprava, ki bo poznajoča deželne potrebe iz lastnega vida, postregla občinstvu gotoveje, hitreje in bolje, in ljudstvo bo zadobilo več zaupanja do uradov.

Če se davkova postava na pravični podlagi prenaredi, in bremena bolj primerno razdelé, če se s tem davčna moč ljudstva ojači, potem tudi ne bo več treba vedno novih posojil iskati, kakor v preteklih šestih letih.

Na vse te predloge bo državna zbornica svojo skrbno pozornost obrnila.

S temi v ozki dotiki so drugi gospodarski predlogi.

Poljedelec in obrtnik sta vsled velikaanskih komunikacij in silne konkurence v veliki nevarnosti, ki še raste po colnih naredbah drugih držav. Nas bo zelo veselilo, če se zadeve prometa in kupčije z nemško državo povoljno rešijo, in če se naša država obvaruje škode od te strani. Radi bomo sodelovali nadalje pri reformi civilnega upravnega reda in kazenskega zakonika.

Ako se duhovščini po deželi stanje zboljša, kar je nujno potrebno, bo v revnejših deželah pravo sredstvo proti vedno rastočemu pomanjkanju cerkvenih opravnikov.

Prav zadovoljni slišimo o dobrih razmerah Vašega veličanstva z drugimi državami, in želeli je, da bi mirno zasedanje Novega Bazara, dovršeno po nas vsled berlinske pogodbe, zagotovilo nam mir na jugo-izhodu, in da bi gospodarska zveza z balkanskimi deželami v materialnem oziru nam povrnila nekoliko tistih stroškov, ki se jih pri izvrševanju potrebne okupacije nismo ogniti mogli. Primerna in dobro prevdarjena uprava Bosne in Hercegovine je v tem pomenu važna, in mi bomo dotične predloge skrbno v razgovor vzeli.

Čeravno je naš delokrog zelo razširjen, upamo vendar, da se bo z modro porabo časa in zmernim prikrajšanjem obravnav doseči dalo, da si bodo ustavni zbori slediti mogli, in da bo tudi za zborovanje deželnih zastopov kaj časa ostalo. Deželni zbori so v prvi vrsti poklicani, braniti pravice kraljestev in dežel, zato se jim mora svobodni razvitek in potrebni čas zborovanja dovoliti.

Avstrije zgodovinski poklic je, da je braniteljica vseh pravic svojih dežel in narodov, ki so združeni v nerazdeljivi, enotni zvezi. Za ta poklic bodo vsi narodi radostno sodelovali, in v zvesti ljubezni gledajo na posvečeno osebo Vašega veličanstva, ter vidijo v Vas najvišega branitelja pravice in prave svobode.

Bog obvari, Bog ohrani Vaše veličanstvo!